

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoCsp/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422200343
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4422200343.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., Martin, Jilemnického 30, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: N. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. M., Q. XX, t. č. C. a C. U., O. X, o zaplatenie 10.108,69 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 13. mája 2022 č. k. 13Csp/6/2022-84, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (OS Nové Zámky) rozsudkom zo dňa 13.5.2022 č. k. 13Csp/6/2022-84 pri právnom posúdení podľa § 497, § 502 ods. 1, § 503, § 504 a § 506 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 108,69 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 28.6.2019 do zaplatenia, všetko do 3-och dní po právoplatnosti rozsudku (výrok I.).

2. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“) tak, že plne úspešnému žalobcovi v konaní priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, súd prvej inštancie uviedol, že s poukazom na vykonané dokazovanie mal za preukázanú dôvodnosť podanej žaloby v plnom rozsahu. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pôžičku v sume 10.000 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 120-ich mesačných splátkach po 165,01 eura vrátane poistenia pri úrokovej sadzbe 16,90 %, RPMN bola stanovená vo výške 16,90 % a priemerná RPMN vo výške 8,80 %. Doba trvania predmetnej pôžičky sa týkala časového úseku od 20.1.2018 do 20.12.2027, počas ktorého mal žalovaný ako dlžník zaplatiť právnenmu predchodcovi žalobcu ako veriteľovi celkovo sumu 19.801,20 eura. Žalovaný pôžičku splácal riadne do 20.5.2019, od ktorého dátumu prestal splátky splácať.

4. Upomienkou zo dňa 26.4.2019 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného k zaplateniu nedoplatku na splátkach v sume 495,03 eura. Túto upomienku mal žalovaný doručenú dňa 7.5.2019. Nesplatenou zostala časť úveru vo výške 11.279,83 eura. Podaním právneho predchodcu žalobcu zo dňa 22.6.2019 bola z jeho strany vyhlásená okamžitá splatnosť úveru s tým, že žalovaný bol vyzvaný k úhrade dlhu v celkovej výške 10.110 eur.

5. Dňom 22.6.2019 právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť úveru z dôvodu, že poskytnutý úver žalovaný prestal splácať. Zostatok pôžičky nebol zo strany žalovaného uhradený. Samotným vyhlásením predčasnej splatnosti pôžičky vznikol žalobcovi ako právnenmu nástupcovi po VUB, a.s. Bratislava nárok na vrátenie dlžnej sumy.

6. Žalovaný v konaní neunesol dôkazné bremeno v tom smere, aby preukázal, že by splatil zostatok svojho dlhu a tým veriteľovi vrátil poskytnutý úver. Žalovaný nepreukázal zánik jeho záväzku voči žalobcovi. Takisto zo strany žalovaného nedošlo k popretiu tvrdení žalobcu, ktoré tým pádom považuje súd za preukázané a nesporné.

7. Vzhľadom na vyhovie podanej žalobe žalobcu bol súdom žalobcovi priznaný úrok z omeškania, pretože žalovaný je so splatením svojho dlhu v omeškani.

8. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný poukajúc na existenciu odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové zistenia súdu vzhľadom na ním vykonané dokazovanie a nesprávne právne posúdenie veci zo strany súdu). Domáhal sa zrušenia prvostupňového rozhodnutia v jeho výrokoch I. a II. s následným vrátením vecí súdu prvej inštancie na nové prejednanie. Eventuálne navrhol odvolaciemu súdu, aby podľa § 388 CSP napadnuté prvostupňové rozhodnutie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne ako nedôvodnú.

9. Ako žalovaný zdieľa ten názor, že veriteľ (žalobca) podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch hrubo porušil pre neho vyplývajúce povinnosti z ust. § 7 ods. 1 cit. zákona. Za hrubé porušenie sa pritom považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra pre účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako konajúci súd posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať jemu poskytnutý spotrebiteľský úver. Žalobca súdu nepredložil žiadne doklady o výške mesačného príjmu žalovaného ku dňu uzatvorenia danej úverovej zmluvy a ani žiadne doklady o jeho mesačných výdavkoch. Dôkazné bremeno ohľadne preukázania konania s odbornou starostlivosťou zaťažuje výlučne veriteľa (žalobcu) a nie spotrebiteľa (dlžníka). V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18 a C-449/18. Žalobca v konaní nepreukázal vynaloženie odbornej starostlivosti v zmysle § 7 ods. 20 zák. o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na nesplnenie tejto povinnosti žalobcom nie je možné jeho oznámenie o predčasnej splatnosti úveru zo dňa 22.6.2019 považovať za platný právny úkon v zmysle § 39 OZ. Predčasné zosplatenie úveru je v danom prípade zo strany žalobcu zrealizované v rozpore s ust. § 11 ods. 2 zák. o spotrebiteľských úveroch pre porušenie povinnosti žalobcom zakotvanej v rámci ust. § 9 ods. 19 až 42 cit. zák., kde patrí aj porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 20 cit. zák., t. j. konať s odbornou starostlivosťou.

10. Taktiež je možné konštatovať nesplnenie podmienok vyžadovaných k zosplateniu úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Nebolo preukázané žalobcom, že žalovanému zasielané listiny v súvislosti so zosplatením pohľadávky sa skutočne dostali do jeho dispozičnej sféry v zmysle rozhodnutia NS SR 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020. Žalovaný je od 7.2.2019 vo výkone trestu odňatia slobody, aktuálne v M.. Taktiež nedošlo k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 zák. o bankách a § 526 ods. 2 OZ. V danom prípade ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver preto, že nedošlo k riadnemu vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti. Z uvedeného dôvodu právny predchodca žalobcu nebol oprávnený postúpiť pohľadávku na žalobcu. Postupník v danom prípade nepreukázal, že by jeho právny predchodca zaslal a doručil žalovanému výzvu vypracovanú v súlade s ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách.

11. Napadnuté rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie vôbec nedáva odpoveď na to, ako sa súd vypořiadal so splnením podmienok uvedených v ust. § 9 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, t. j. či predmetná spotrebiteľská zmluva obsahuje pre ňu predpísané náležitosti. Nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia je možné vnímať ako porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces.

12. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného uviedol, že navrhuje odvolaciemu súdu potvrdenie napadnutého rozsudku OS Nové Zámky zo dňa 13.5.2022 sp. zn. 13Csp/6/2022-84, ako vecne správneho. Pokiaľ ide o vyhlásenie okamžitej splatnosti dlhu, z jeho strany boli dodržané všetky zákonom stanovené predpoklady. O zosplatení sa žalovaný mohol dozvedieť najneskôr dorúčením žaloby. Žalovaný vôbec neinformoval žalobcu o zmene jeho finančných pomerov, ktoré mu spôsobili problémy s riadnym splácaním splátok, resp. nepožiadal o zníženie splátok.

13. K otázke svojej aktívnej vecnej legitímácie sa žalobca vyjadril v priebehu konania písomným podaním zo dňa 21.6.2020 adresovaným prvoinštančným súdu. V rámci koncentrácie konania žalobca navrhuje, aby súd neprihliadal na námietky žalovaného ohľadne neskúmania jeho bonity s odbornou starostlivosťou, pretože ich mohol uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie a nie až v tomto odvolacom konaní. Žalovaný ku dňu podpisu zmluvy prehlásil, že nie sú mu známe žiadne také okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie záväzku z jeho strany.

14. V písomnom vyjadrení na písomné vyjadrenie žalobcu k podanému odvolaniu žalovaného žalovaný uviedol, že zotrváva na stanovisku, ktoré zaslal dňa 14.6.2022, pričom žiada rozhodnúť v zmysle ním uplatneného odvolacieho petitu, t. j. buď zrušiť napadnutý rozsudok s jeho následným vrátením veci prvoinštančným súdu na ďalšie prejednanie alebo podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok zmeniť a podanú žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť.

15. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie v danej prejednávanej veci bolo podané oprávneným subjektom v rámci zákonnej odvolacej lehoty pre podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch I. a II., akceptujúc rozsah a dôvody podaného odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 CSP). Podané odvolanie bolo prejednané bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd dospel k tomu záveru, že podané odvolanie zo strany žalovaného je dôvodné, s rozhodnutím o ňom tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

16. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

Podľa § 296 CSP, spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

Podľa § 300 CSP, na konanie podľa tohto oddielu sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strán sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia, pričom štruktúra odôvodnenia súdneho rozhodnutia je upravená v zákone (§ 220 ods. 1 až 4 CSP). Právo strany sporu a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti ako esenciálnej náležitosti každého súdneho rozhodnutia. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je totiž preukázanie jeho správnosti, logicky vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť myšlienkový postup súdu vedúci k rozhodnutiu aj s poukazom na právne závery, ktoré súd prijal. V súdnom rozhodnutí niet miesta pre dohady a domnienky, pričom súčasne je takéto rozhodnutie

i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní súdnych rozhodnutí, ktoré musia byť preskúmateľné. Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ust. § 220 ods. 2 CSP, čo je jeden z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy SR. Samotný nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku je vo svojej podstate porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces.

18. V danom prípade odvolací súd pri viazanosti svojou zákonnou povinnosťou skúmania, či odvolaním žalovaného napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakotvených v ust. § 389 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že skoncipovaním nedostatočného odôvodnenia rozsudku zo dňa 13.5.2022 č. k. 13Csp/6/2022-84, došlo v prípade žalovaného ako následného odvolateľa k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. S poukazom na uvedené odvolací súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku zvolil procesný postup podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP majúci za následok zrušenie napadnutého rozsudku a jeho vrátenie prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. V ďalšom konaní musí súd prvej inštancie vziať predovšetkým zreteľ na to, že v prejednávanej veci ide o spotrebiteľský spor a prispôbiť špecifikám tohto sporu vykonať sa majúce dokazovanie ako aj právne posúdenie. Pokiaľ ide o skúmanie dostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane v žalobe uvedeného žalobcu ako právneho nástupcu Consumer finance holding a.s. Kežmarok, ako jednej zo základných podmienok pre vedenie konania, ktorú sú súdy povinné skúmať v každom štádiu konania, tak prvoinštančný súd sa skúmaniu tejto náležitosti dostatočným spôsobom nevenoval, čoho dôkazom je aj to, že v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku nespomenul notársku zápisnicu o projekte rozdelenia právneho predchodcu, spoločnosti Consumer finance holding, a.s., v ktorej je objasnený postup prechodu pohľadávky, bez toho, že by došlo k uzatvoreniu zmluvy o postúpení pohľadávok. V tejto súvislosti súd prvej inštancie nezaujal stanovisko k tomu, či pohľadávka, ktorú žalobca uplatňuje v tomto konaní bola aj súčasťou spomínaného projektu rozdelenia.

20. Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci ide o spotrebiteľský spor s ochranou slabšej strany, prvoinštančný súd úverový vzťah vzniklý medzi právnym predchodcom žalobcu Consumer finance holding, a.s. Kežmarok a žalovaným vzniknutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.12.2017 nepodrobil prieskumu z hľadiska naplnenia podmienok tohto úverového vzťahu, ktorých splnenie vyžaduje obsah ust. § 9 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch. Čo sa týka splnenia podmienok pre jednostranné zosplatnenie úveru, súd prvej inštancie ich splnenie neskúmal vzhľadom na dodržanie esencionálnych náležitostí pre takýto postup zakotvených v ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách, § 53 ods. 9 a § 526 ods. 2 OZ, resp. takýto postup z odôvodnenia napadnutého rozsudku a ani z citácie zákonných ustanovení v ňom obsiahnutých nevyplýva, čo robí odôvodnenie napadnutého rozsudku nepreskúmateľným. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie zamerať svoju dôkaznú povinnosť aj na preverenie tej skutočnosti, či písomné dokumenty (upomienka zo dňa 26.4.2019 a oznámenie právneho predchodcu žalobcu zo dňa 22.6.2019) sa doručením dostali do dispozičnej sféry žalovaného a to najmä vzhľadom na jeho nástup do VTOS v U. dňom 7.2.2019.

21. Odvolací súd poznamenáva, že je potrebné sa stotožniť s odvolacou námietkou žalovaného v tom smere, že prvoinštančný súd v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku predmetnú uzavretú úverovú zmluvu vôbec nepodrobil skúmaniu splnenia náležitostí, ktoré predpokladá ust. § 7 ods. 1 zák. o spotrebiteľských úveroch, ktoré ustanovenie mal hrubo porušiť právny predchodca žalobcu, pretože v súvislosti s poskytnutím úveru žalovanému nevynaložil potrebnú odbornú starostlivosť spočívajúcu v komplexnom zistení príjmov a celkových majetkových a rodinných pomerov žalovaného. V ďalšom konaní prvoinštančný súd daný úverový vzťah posúdi z hľadiska dodržania zákonom č. 129/2010 Z. z. predpísaných náležitostí zakotvených v jeho ust. § 7 ods. 1 a 20 a až následne sa vyporiada s platnosťou, resp. neplatnosťou jednostranného zosplatnenia úveru zo strany žalovaného, ako právneho úkonu. Ustanovenie § 11 ods. 2 zák. o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 cit. zák. totiž považuje aj porušenie ust. § 9 ods. 19 až 42, medzi ktoré je možné zaradiť aj porušenie § 7 ods. 20 cit. zák.

22. Na margo námietky žalobcu prezentovanej v jeho písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného ohľadne platnosti zásady koncentrácie, v dôsledku ktorej by odvolací súd nemal prihliadať na námietky žalovaného v súvislosti s nedostatočným skúmaním jeho bonity, odvolací súd poukazuje

na obsah ust. § 296 veta druhá CSP, podľa ktorého ustanovenia o sudcovskej koncentrácii v spotrebiteľských sporoch neplatia.

23. V kontexte týchto dôvodov odvolací súd podané odvolanie žalovaného zo dňa 12.6.2022 smerujúce voči rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 13.5.2022 č. k. 13Csp/6/2022-84 vyhodnotil za opodstatnené a rozhodol o ňom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a § 391 ods. 1 CSP tak, ako to uviedol vo výrokovej časti tohto uznesenia.

24. Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).